

A classical painting of a bearded man, likely a saint or philosopher, wearing a red cloak and holding a skull. The man has a long, grey beard and is looking down at the skull with a somber expression. The background is dark and textured.

ALEXANDER SCHMEMANN

BIECHT EN COMMUNIE

UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

ALEXANDER SCHMEMANN

BIECHT EN COMMUNIE

UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

BIECHT EN COMMUNIE

*Enkele opmerkingen over het ontvangen
van de Heilige Communie*

Alexander Schmemmann

Vertaling – Anne Biegel & Alexis Voogd

Proeflezer - Kevin Custers

Uitgevers Maxim Hodak & Max Mendor

Boekomslag, design en layout door:
Max Mendor

© 2023, Uitgeverij Orthodox Logos, Nederland

www.orthodoxlogos.com

ISBN: 978-1-80484-035-1

ISBN: 978-1-80484-053-5

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

ALEXANDER SCHMEMANN

BIECHT
EN COMMUNIE

UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

INHOUD

Hoofdstuk 1	
Een dwingend vraagstuk van essentieel belang . . .	9
Hoofdstuk 2	
Godsdienstloze godsdienst	15
Hoofdstuk 3	
Waarom sacramenten?	18
Hoofdstuk 4	
De norm	23
Hoofdstuk 5	
Het verval	26
Hoofdstuk 6	
De betekenis van de communie	33
Hoofdstuk 7	
De betekenis van de voorbereiding voor de communie	40
Hoofdstuk 8	
Biecht en communie	47
Hoofdstuk 9	
Alles opnieuw ontdekken	58

Deze *Opmerkingen over biecht en communie* maken in de oorspronkelijke titel *Holy Things for the Holy* deel uit van de Amerikaanse publicatie *Great Lent*, waaraan ze als appendix zijn toegevoegd. Eerder zijn ze verschenen in A. Schmemanns *Rapport over biecht en communie*, aangeboden aan de Heilige Synode van de Orthodoxe Kerk in Amerika en door de Synode goedgekeurd op 17 februari 1971.

Great Lent is een uitgave van de St. Vladimir's Seminary Press, 575 Scarsdale Road, Crestwood, N.Y. 1077 U.S.A. In Nederlandse vertaling *De grote vasten*, verschenen in 1976.

Alexander Schmemann was hoogleraar in de Liturgische Theologie aan het Orthodoxe Theologische seminarie van Sint Vladimir in Crestwood bij New York.

HOOFDSTUK 1

EEN DWINGEND VRAAGSTUK VAN ESSENTIEEL BELANG

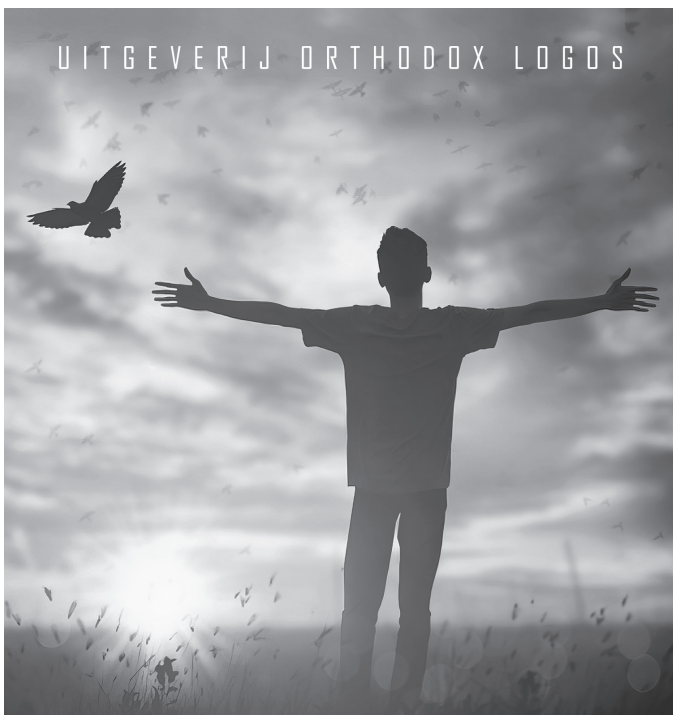
De discussie over het regelmatig ontvangen van de communie, over het verband tussen het sacrament van de communie en het sacrament van boete (de biecht), over het wezen en de betekenis van de biecht, zijn vandaag de dag in onze kerk niet een teken van zwakte of van geestelijk verval, maar juist van leven en bewustwording. Het kan niet langer ontkend worden dat er bij de orthodoxe gelovigen een groeiende belangstelling voor het essentiële valt te constateren, een honger en dorst naar een meer geestelijk leven en daarvoor kan men God alleen maar dankbaar zijn. Als het waar is, zoals sommige mensen schijnen te denken, dat we in een ‘crisis’ zitten – en alle twijfels, alle verdieping van geestelijk bewustzijn betekent altijd en onontkoombaar een crisis – dan is dat een crisis ten goede en te juister tijd. Het zou dan ook verkeerd zijn en ook zeker niet lukken om de oplossing alleen maar te zoeken in allerlei voorschriften en bepalingen. We staan op het ogenblik voor een alles beslissend geestelijk vraagstuk, dat ten nauwste samenhangt met ieder

aspect van ons eigen leven en daar zou ik aan willen toevoegen: met het lot van de orthodoxie zelf in deze hopeloos verwarde ‘moderne’ wereld, die toch onze wereld is.

Alleen een geestelijk verblind en totaal ongevoelig mens kan ontkennen dat onze kerk, hoewel er zeker een en ander bereikt is – maar dan wel vooral uiterlijk en materieel – bedreigd wordt door een zeer groot en groeiend gevaar: het secularisme. Wat is secularisme? In een artikel dat ik enkele jaren geleden publiceerde heb ik getracht het als volgt te omschrijven:

... een wereldbeschouwing en een daaruit voortvloeiende levenswijze waarin de fundamentele aspecten van het menselijk bestaan – zoals gezin, opvoeding, wetenschap, beroep, kunst, enz. – niet alleen wortelen in of verband houden met religie, maar waarin zelfs de noodzaak of mogelijkheid van een dergelijk verband wordt ontkend. De wereldlijke of seculiere levensterreinen worden gezien als autonoom, dat wil zeggen, dat ze bepaald worden door hun eigen waarden, principes en beweegredenen, die anders zijn dan de religieuze. Secularisme is een min of meer normaal verschijnsel in iedere moderne beschaving; maar het bijzondere voor wat Amerika betreft, dus ons hier interesseert, is dat het Amerikaanse secularisme volstrekt niet antireligieus of atheïstisch is, maar integendeel als vrijwel noodzakelijk element een

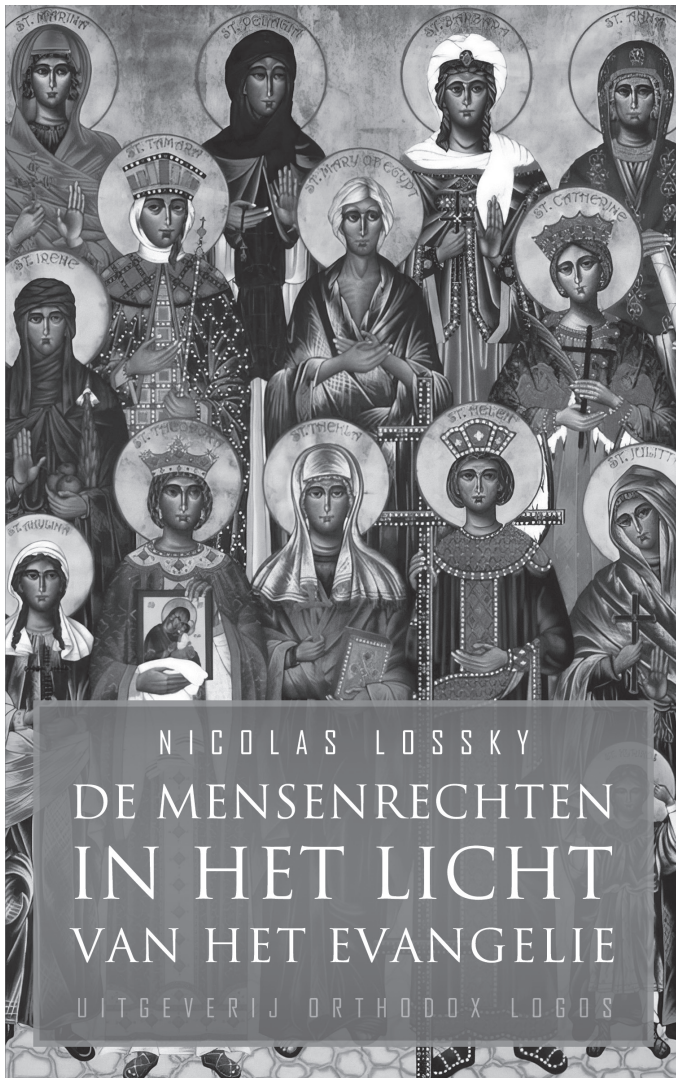
UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

SAMENSTELLER EN VERTALER MAXIM HODAK

VERLIEFD ZIJN OP HET LEVEN

ADVIEZEN VAN HET OOSTERS CHRISTENDOM

NICOLAS LOSSKY

DE MENSENRECHTEN
IN HET LICHT
VAN HET EVANGELIE

UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

AARTSPRIESTER SERGEI HACKEL

DE ORTHODOXE
KERK

UITGEVERIJ ORTHODOX LOGOS

Uitgeverij Orthodox Logos
www.orthodoxlogos.com

In deze heruitgave van vader Alexander Schmemmanns klassieker, leunt Schmemann op de sacramentele en liturgische traditie van de Orthodoxe Kerk om zijn lezers een binnen de kerk grotendeels verloren visie op de sacramenten van biecht en communie te geven.

Als de vooraanstaande liturgische geleerde die hij was, gaat Schmemann uitgebreid in op de betekenis van en de huidige norm rondom de communie, en houdt hij deze tegen het licht van wat de Schrift en de heilige vaders hierover schreven om zo een opmerkelijk verval aan te tonen in hoe wij heden ten dage het Lichaam en Bloed van Christus ontvangen.

Alexander Schmemann is hoogleraar in de Liturgische Theologie aan het Orthodoxe Theologische seminarie van Sint Vladimir in Crestwood bij New York.

